



Władza rodzicielska w Polsce – Twoje prawa i obowiązki jako Rodzica

Nikodem Bernaciak | Marek Puzio



Spis treści

Wstęp	5
1. Prawnonaturalne podstawy władzy rodzicielskiej	8
2. Konstytucyjne gwarancje władzy rodzicielskiej	11
3. Międzynarodowe gwarancje władzy rodzicielskiej	14
Które z obowiązujących przepisów chronią Twoją władzę rodzicielską?	14
4. Wychowanie jako podstawowy atrybut władzy rodzicielskiej	22
Jak Kodeks rodzinny i opiekuńczy definiuje władzę rodzicielską?	23
Jak Trybunał Konstytucyjny definiuje wychowanie? ...	24
5. Ustawowe gwarancje władzy rodzicielskiej w szkole – zasada pierwszeństwa wychowawczego rodziców	26
Jakie indywidualne gwarancje korzystania przez Ciebie z władzy rodzicielskiej daje Ci Prawo oświatowe?	27
Jakie gwarancje korzystania przez Ciebie z władzy rodzicielskiej za pośrednictwem rady rodziców przyznaje Ci Prawo oświatowe oraz Karta Nauczyciela?	29

6. Przykładowe działania, które możesz podjąć jako rodzic . . .	31
Przykładowe działania, które mogą być podjęte w szkole na wniosek rady rodziców	32
7. Wzory oświadczeń	39



Wstęp

Jako rodzic posiadasz domyślnie, z mocy prawa, pełnię władzy rodzicielskiej, której sprawowanie wiąże się zarówno z prawami, jak i z obowiązkami. Jednocześnie żaden akt prawa stanowionego przez władze państwowe lub samorządowe (ani rozporządzenia, ani ustawy, ani umowy międzynarodowe, ani nawet sama Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej) nie jest pierwotnym źródłem władzy rodzicielskiej. Jej źródło wykracza poza prawo stanowione – władza rodzicielska już od czasów starożytnych jest postrzegana jako wywodząca się z samego porządku prawa naturalnego obejmującego cały rodzaj ludzki.

Rodzina jest wspólnotą o charakterze przedpaństwowym, a zatem władzy rodzicielskiej automatycznie przysługuje pierwszeństwo przed władzą państwową lub samorządową. Poszczególne akty prawa stanowionego jedynie potwierdzają i chronią prawa i obowiązki rodziców wynikające z władzy rodzicielskiej. Prawo stanowione określa dodatkowo, w duchu zasady pomocniczości, czy (a jeżeli tak, to w jaki sposób) wspólnoty wyższego rzędu, reprezentowane przez poszczególne instytucje państwowe lub

samorządowe, powinny reagować na sprzeniewierzenie się przez rodziców tym prawom i obowiązkom.

Władzy rodzicielskiej automatycznie przysługuje pierwszeństwo przed władzą państwową lub samorządową. Po szczególne akty prawa stanowionego jedynie potwierdzają i chronią prawa i obowiązki rodziców wynikające z władzy rodzicielskiej.

Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris od samego początku swojej działalności w 2013 r. otrzymywała i wciąż otrzymuje od wielu polskich rodziców zgłoszenia licznych przypadków nadmiernej lub nieuzasadnionej ingerencji władzy państwowej lub samorządowej w przysługujący im zakres władzy rodzicielskiej nad ich własnymi dziećmi. Obawy przed tymi naruszeniami wzrosły szczególnie po objęciu władzy przez rząd Donalda Tuska w dniu 13 grudnia 2023 r.

W samym tylko 2024 r. polscy rodzice ze zgrozą mogli usłyszeć o takich pomysłach, jak:

- projekt ustawy umożliwiający udzielanie dzieciom porad psychologicznych i stosowanie wobec nich psychoterapii bez



- zgody ich rodziców (od 13. do 16. roku życia trzy sesje, a od 16. roku życia – bez ograniczeń)¹;
- postulat zakazu przystępowania przez dzieci do sakramentu spowiedzi, która „przedwcześnie konfrontuje dzieci z koncepcjami dobra i zła”²;
 - projekt rozporządzenia wprowadzającego w szkołach nowy obowiązkowy przedmiot „edukacja zdrowotna”, w ramach którego uczniowie mieliby uczyć się między innymi o masturbacji jako „normie medycznej”, o tym, „co wpływa na libido”, o szeroko rozumianej „orientacji psychoseksualnej” (w tym homoseksualnej, biseksualnej, aseksualnej) oraz o „tożsamości płciowej, cisplciowości, transplciowości”, a także „opisywać zaburzenia i dysfunkcje seksualne”³.

Drogi Rodzicu, w niniejszej broszurze omówione zostaną podstawowe przepisy dotyczące przysługującej Ci władzy rodzicielskiej oraz propozycje konkretnych działań. Możesz i powinieneś korzystać z tych praw, by chronić swoje dzieci przed nadużyciami ze strony władzy państwowej lub samorządowej.

1 Druk Sejmu X kadencji nr 748 złożony 11 października 2024 r., <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=748>, dostęp: 24 czerwca 2025 r. (jest to data dostępu dla wszystkich przywoływanych w broszurze źródeł – przyp. red.). Projekt podpisany przez posłów Koalicji Obywatelskiej. Już opinia sejmowego Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji z 6 listopada 2024 r. wskazywała na niezgodność projektowanej regulacji z konstytucyjną zasadą ochrony praw rodzicielskich. Ostatecznie 12 czerwca 2025 r. porady i psychoterapia zostały usunięte z projektu ustawy, którą jasno ograniczono jedynie do „warunków ambulatoryjnych”.

2 Petycja w sprawie zakazu spowiadania dzieci nr BKSP-155-X-304/24 złożona 16 października 2024 r., <https://sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/agent.xsp?symbol=PETYCA&NrPetycji=BKSP-155-X-304/24>. Ostatecznie 3 kwietnia 2025 r. petycja została odrzucona, ale jej dalsze procedowanie poparto co najmniej dwóch posłów koalicji tworzącej rząd Donalda Tuska.

3 Projekt nr 40 (dla szkół podstawowych), <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12391102>, oraz projekt nr 41 (dla szkół ponadpodstawowych), <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12391100>. Ostatecznie najbardziej kontrowersyjne wyrażenia zostały usunięte z projektu, a przedmiot w roku szkolnym 2025/2026 ma mieć charakter dobrowolny. Dokonany „retusz” nie zmienia jednak istoty zmian modelu edukacji seksualnej z promującego rodzinę, rodzicielstwo i trwałe małżeństwo na wspierający ideologiczne, genderowe postulaty środowisk LGBT i traktowanie seksualności wyłącznie jako źródła przyjemności.



1. Prawnonaturalne podstawy władzy rodzicielskiej

Powszechna encyklopedia filozofii podaje, że „rodzina jako wspólnota rodziców i dzieci jest powszechnie uznawaną, naturalną formą życia ludzkiego, realizującą trzy cele: a) zabezpieczenie materialnego i duchowego rozwoju swych członków; b) urodzenie i wychowanie dzieci; c) tworzenie podstawowej komórki społecznej”. To egzystencjalne przeznaczenie rodziny stanowi podstawę jej powszechnego uznania oraz niezbywalnych praw, zarówno w porządku osobowo-społecznym, jak i materialnym (majątkowym). Z życiem rodzinnym powinna wiązać się daleko posunięta niezależność prawno-społeczna, obejmująca własny dom, majątek i system praw zabezpieczających autorytet wychowawczy rodziców⁴.

4 M.A. Krąpiec, *Rodzina* [w:] *Powszechna Encyklopedia Filozoficzna*, <https://www.ptta.pl/pef/pdf/r/rodzina.pdf>.

99

**Byłoby więc sprzeczne z przyrodzoną
sprawiedliwością wyrwać dziecko spod opieki
rodzicielskiej, czy rozporządzać nim wbrew woli
rodziców, zanim ono dojdzie do używania rozumu⁵.**

(Tomasz z Akwinu, II poł. XIII w.)

99

**[R]odzice bowiem mają naturalne prawo
wychowywać swoje dzieci, a obok tego prawa także
i obowiązek, ażeby wychowanie i wykształcenie
dzieci zgadzało się z tym celem, w jakim Bóg
potomstwem raczył ich obdarzyć⁶.**

(Leon XIII, 1890 r.)

Pius XI podkreślał, że skoro rodzina jest wspólnotą o charakterze przedpaństwowym, to również władza rodzicielska w porządku prawa naturalnego ma domyślnie pierwszeństwo przed władzą państwową.

99

**[R]odzina ma bezpośrednio od Stwórcy posłannictwo,
a stąd też i prawo wychowania potomstwa, prawo
którego rzec się nie można, ponieważ nierozdzielnie
łączy się ono ze ścisłym obowiązkiem, prawo
wcześniejsze od jakiegokolwiek prawa ludzkiej
społeczności czy państwa, a stąd nietykalne ze strony
jakiegokolwiek ziemskiej władzy⁷.**

(Pius XI, 1929 r.)

5 Św. Tomasz z Akwinu, *Suma Teologiczna*, tom 15, zagadnienie 10, artykuł 12, https://katedra.uksw.edu.pl/suma/suma_15.pdf, s. 90.

6 Leon XIII, Encyklika *Sapientiae Christianae*, 10 stycznia 1890 r., pkt 42.

7 Pius XI, Encyklika *Divini Illius Magistri*, 31 grudnia 1929 r., pkt 32.

Jan Paweł II kontynuował to nauczanie stwierdzając, że: „**Bezpośrednimi wychowawcami w stosunku do swoich dzieci pozostają zawsze na pierwszym miejscu rodzice.** Rodzice mają też w tej dziedzinie pierwsze i podstawowe uprawnienia. Są wychowawcami, ponieważ są rodzicami. [...] W tych dziedzinach, gdzie rodzina nie może skutecznie działać sama, zasada pomocniczości wspiera miłość rodzicielską, odpowiada dobru rodziny. Pomocniczość dopełnia w ten sposób miłość rodzicielską, a równocześnie potwierdza jej fundamentalny charakter. **Wszyscy inni uczestnicy procesu wychowawczego działają poniekąd w imieniu rodziców, w oparciu o ich zgodę, a w pewnej mierze nawet ich zlecenie**”⁸.

99

Bezpośrednimi wychowawcami w stosunku do swoich dzieci pozostają zawsze na pierwszym miejscu rodzice.

(Jan Paweł II, 1994 r.)

Od stuleci niezmiennie podkreśla się, że to rodzice – jako pierwsi i naturalni wychowawcy – posiadają niezbywalne prawo i obowiązek kształtowania swoich dzieci, a ich rola w tym procesie wyprzedza i warunkuje wszelkie działania państwa.

8 Jan Paweł II, List *Gratissimam Sane*, 2 lutego 1994 r., pkt 16.



2. Konstytucyjne gwarancje władzy rodzicielskiej

Ochrona praw rodziny została zasygnalizowana pośrednio już w samej preambule Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁹, która określa ustawę zasadniczą jako „prawa podstawowe dla państwa oparte na [...] zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”. Pierwszą i najważniejszą spośród tych wspólnot jest właśnie rodzina, o której wspomina się w dwóch pierwszych rozdziałach Konstytucji (rozd. I – art. 18, rozdz. II – art. 47, art. 48, art. 53 ust. 3, art. 70 ust. 3, art. 71 ust. 1).

Najważniejszym, bo umiejscowionym w rozdz. I ustawy zasadniczej, dotyczącym zasad ustrojowych, pozostaje art. 18, zgodnie z którym „małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i **rodzicielstwo** znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”. Artykuł 71 ust. 1 dodaje: „Państwo

9 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględni dobro rodziny”.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18 maja 2005 r.¹⁰ (sygn. K 16/04) potwierdził, że „art. 18 jest wyrazem tej samej aksjologii, która inspirowała treść art. 71 Konstytucji” i „nakazuje podejmowanie przez państwo takich działań, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę, **a zwłaszcza więzi istniejące między rodzicami i dziećmi oraz między małżonkami**”.

Które artykuły Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej chronią Twoją władzę rodzicielską?

- Preambuła: „Ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na [...] zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot [rodzina jest podstawową wspólnotą].
- Art. 18: „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i **rodzicielstwo** znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”.
- Art. 47: „Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia [...] rodzinnego [...]”.
- Art. 48: „1. Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. 2. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu”.
- Art. 53 ust. 3: „Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. Przepis art. 48 ust. 1 stosuje się odpowiednio”.
- Art. 70 ust. 3 zd. 1: „Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne”
- Art. 71 ust. 1: „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględni dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”.

10 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2005 r. sygn. K 16/04.

Pojęcie **władzy rodzicielskiej** zostało wyrażone wprost dopiero na poziomie ustawowym w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym¹¹, jednak należy ono również do terminologii prawa konstytucyjnego. Początkowo miało zostać umieszczone w obecnym przepisie art. 48 ust. 2 ustawy zasadniczej, jednak w 1997 r., w trakcie debaty Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego nad brzmieniem tego przepisu, ekspert Komisji, prof. Maciej Zieliński, wyraził opinię, że umieszczanie tego pojęcia w ustawie zasadniczej wydaje się zbędne, ponieważ **„władza rodzicielska jest jednym z fragmentów wszelkich praw rodziców”, a zatem zawiera się w sformułowaniu „prawa rodzicielskie”, które „chroni w większym stopniu rodziców, bo ten przepis zabezpiecza przed ograniczeniami, gdyby odnieść to do władzy rodzicielskiej”**¹². Czas pokazał, że opinia ta była zbyt optymistyczna i o pojęciu „władzy rodzicielskiej” trzeba dzisiaj przypominać na nowo.

Konkluzja jest jasna – Konstytucja RP zawiera gwarancję, zgodnie z którą rodzicom domyślnie przysługuje pełnia władzy rodzicielskiej.

11 Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm).

12 Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego, Biuletyn XLIV, Obrady w dniu 10 marca 1997 r., https://bs.sejm.gov.pl/exlibris/aleph/a22_1/apache_media/2UB2QEHJ4436VFPL8IY-D11YNF6NDA.pdf, s. 67.



3. Międzynarodowe gwarancje władzy rodzicielskiej

Ochrona Twoich praw rodzicielskich jest gwarantowana także przez szereg dokumentów prawa międzynarodowego przedstawionych poniżej.

Które z obowiązujących przepisów chronią Twoją władzę rodzicielską?

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka¹³ przewiduje w:

- art. 16 ust. 3: „Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa”;
- art. 23 ust. 3: „Każdy pracujący ma prawo do odpowiedniego i zadowalającego wynagrodzenia, zapewniającego jemu

¹³ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r., <https://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/onz/1948.html>.

i jego rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej i uzupełnianego w razie potrzeby innymi środkami pomocy społecznej”;

- art. 29 ust. 3: „Rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze nauczania, które ma być dane ich dzieciom”.

99

Rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze nauczania, które ma być dane ich dzieciom – art. 29 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka

Protokół nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności¹⁴ stanowi w:

- art. 2 zd. 2: „Wykonując swoje funkcje w dziedzinie wychowania i nauczania, Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniami religijnymi i filozoficznymi”.

99

Państwo uznaje prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania zgodnie z ich własnymi przekonaniami religijnymi i filozoficznymi – Protokół nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

¹⁴ Protokół nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzony w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz Protokół nr 4 do powyższej konwencji, sporządzony w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175).

Konwencja w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty¹⁵ przewiduje w:

- art. 5 ust. 1 lit. B: „Rodzice [...] powinni mieć możliwość, po pierwsze – w granicach określonych ustawodawstwem każdego państwa – swobodnego posyłania swoich dzieci nie do państwowych, lecz do innych zakładów nauczania, odpowiadających minimalnym wymaganiom ustalonym albo zatwierdzonym przez właściwe organy oświatowe, i po drugie – zapewnienia religijnego i moralnego wychowania dzieci zgodnie z ich osobistymi przekonaniem; nikomu indywidualnie ani żadnej grupie osób jako całości nie należy narzucać religijnego wychowania, niezgodnego z ich przekonaniem”.

99

Rodzice [...] powinni mieć możliwość [...] swobodnego posyłania swoich dzieci nie do państwowych, lecz do innych zakładów nauczania, [...] zapewnienia religijnego i moralnego wychowania dzieci zgodnie z ich osobistymi przekonaniem – Konwencja w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty

Międzynarodowy Pakt Obywatelski i Polityczny¹⁶ stanowi w:

- art. 18 ust. 4: „Państwa Strony niniejszego Paktu zobowiązują się do poszanowania wolności rodziców [...] do zapewnienia swym dzieciom wychowania religijnego i moralnego zgodnie z własnymi przekonaniem”.

15 Konwencja w sprawie zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty, sporządzona w Paryżu dnia 15 grudnia 1960 r. (Dz. U. z 1964 r. Nr 40, poz. 268).

16 Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167).



99

Państwa Strony [...] zobowiązują się do poszanowania wolności rodziców [...] do zapewnienia swym dzieciom wychowania religijnego i moralnego zgodnie z własnymi przekonaniami – Międzynarodowy Pakt Obywatelski i Polityczny

Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych¹⁷ przewiduje w:

- art. 13 ust. 3: „Państwa Strony niniejszego Paktu zobowiązują się do poszanowania wolności rodziców [...] wyboru dla swych dzieci szkół innych niż szkoły założone przez władze publiczne, ale odpowiadających minimalnym wymaganiom w zakresie nauczania, jakie mogą być ustalone lub zatwierdzone przez Państwo, jak również zapewnienia swoim dzieciom wychowania religijnego i moralnego zgodnie z własnymi przekonaniami”.

¹⁷ Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169).

Konwencja o Prawach Dziecka¹⁸ stanowi w:

- art. 5: „Państwa-Strony będą szanowały odpowiedzialność, prawo i obowiązek rodziców [...] do zapewnienia [dziecku – przyp. aut.], w sposób odpowiadający rozwojowi jego zdolności, możliwości ukierunkowania go i udzielenia mu rad przy korzystaniu przez nie z praw przyznanych mu w niniejszej konwencji”;
- art. 7 ust. 1: „[...] dziecko od momentu urodzenia będzie miało [...] jeśli to możliwe, prawo do poznania swoich rodziców i pozostawania pod ich opieką”;
- art. 9 ust. 3: „Państwa-Strony będą szanowały prawo dziecka

odseparowanego od jednego lub obojga rodziców do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka”;

- art. 10 ust. 2 zd. 1: „Dziecko, którego rodzice przebywają w różnych państwach, będzie miało prawo do utrzymywania regularnych, z wyjątkiem okoliczności nadzwyczajnych, osobistych stosunków i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców”;
- art. 14 ust. 2: „Państwa-Strony będą respektowały prawa i obowiązki rodziców [...] odnośnie do



¹⁸ Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).

ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa [do swobody myśli, sumienia i wyznania – przyp. aut.] w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka”;

- art. 18 ust. 2 i 3: „W celu zagwarantowania i popierania praw zawartych w niniejszej konwencji Państwa-Strony będą okazywały odpowiednią pomoc rodzicom [...] w wykonywaniu przez nich obowiązków związanych z wychowywaniem dzieci oraz zapewnią rozwój instytucji, zakładów i usług w zakresie opieki nad dziećmi. Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki dla zapewnienia dzieciom pracujących rodziców prawa do korzystania z usług instytucji i zakładów w zakresie opieki nad dziećmi, do których są one uprawnione”.

99

Państwa-Strony będą respektowały prawa i obowiązki rodziców [...] odnośnie do ukierunkowania dziecka w korzystaniu z jego prawa [do swobody myśli, sumienia i wyznania – przyp. aut.] w sposób zgodny z rozwijającymi się zdolnościami dziecka
– Konwencja o Prawach Dziecka

Deklaracja interpretacyjna do Konwencji o Prawach Dziecka umieszczona przez Polskę w ramach ratyfikacji tego aktu w 1991 r., stanowi, że:

- „Rzeczpospolita Polska uważa, że wykonania przez dziecko jego praw określonych w konwencji, w szczególności praw określonych w artykułach od 12 do 16, dokonuje się z poszanowaniem władzy rodzicielskiej, zgodnie z polskimi zwyczajami i tradycjami dotyczącymi miejsca dziecka w rodzinie i poza rodziną”.

99

Rzeczpospolita Polska uważa, że wykonania przez dziecko jego praw określonych w konwencji [...] dokonuje się z poszanowaniem władzy rodzicielskiej, zgodnie z polskimi zwyczajami i tradycjami dotyczącymi miejsca dziecka w rodzinie i poza rodziną – Deklaracja interpretacyjna do Konwencji o Prawach Dziecka

Konkordat¹⁹ przewiduje w:

- art. 12 ust. 1: „Uznając prawo rodziców do religijnego wychowania dzieci oraz zasadę tolerancji, Państwo gwarantuje, że szkoły publiczne podstawowe i ponadpodstawowe oraz przedszkola, prowadzone przez organy administracji państwowej i samorządowej, organizują zgodnie z wolą zainteresowanych naukę religii w ramach planu zajęć szkolnych i przedszkolnych”;
- art. 13: „Dzieciom i młodzieży katolickiej, przebywającym na koloniach i obozach oraz korzystającym z innych form zbiorowego wypoczynku, zapewnia się możliwość wykonywania praktyk religijnych, a w szczególności uczestniczenia we Mszy św. w niedziele i święta”.

99

Państwo gwarantuje, że szkoły publiczne [...] organizują zgodnie z wolą zainteresowanych naukę religii w ramach planu zajęć szkolnych i przedszkolnych – Konkordat

¹⁹ Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318).

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej²⁰ stanowi w:

- art. 14 ust. 3: „Wolność tworzenia placówek edukacyjnych z właściwym poszanowaniem zasad demokratycznych i prawnorodziców do zapewnienia wychowania i nauczania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, filozoficznymi i pedagogicznymi są szanowane, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tej wolności i tego prawa”;
- art. 24 ust. 3: „Każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami”;
- art. 33 ust. 1: „Rodzina korzysta z ochrony prawnej, ekonomicznej i społecznej”.

99

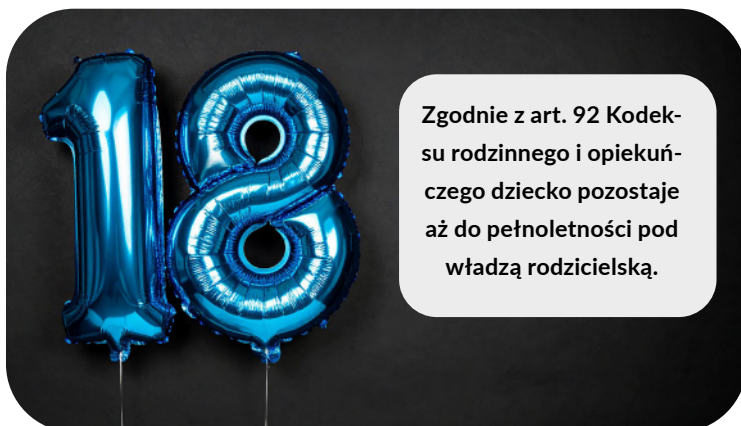
Wolność tworzenia placówek edukacyjnych [...] i prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, filozoficznymi i pedagogicznymi są szanowane, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tej wolności i tego prawa
– Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej

²⁰ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26 października 2012 r., s. 391), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>.



4. Wychowanie jako podstawowy atrybut władzy rodzicielskiej

Zgodnie z art. 92 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Władza rodzicielska została częściowo zdefiniowana w art. 95 i art. 96 tego kodeksu (choć – jak wskazano wcześniej – nie jest to definicja wyczerpująca, ponieważ władza rodzicielska jest pojęciem z zakresu prawa konstytucyjnego i międzynarodowego).



Jak Kodeks rodzinny i opiekuńczy definiuje władzę rodzicielską?

Kodeks w swoim art. 95 stanowi, że:

§ 1. Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązki i **prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw.**

§ 2. **Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo**, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców formułowanych dla jego dobra.

§ 3. Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny.

§ 4. Rodzice przed powzięciem decyzji w ważniejszych sprawach dotyczących osoby lub majątku dziecka powinni je wysłuchać, jeżeli rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości dziecka na to pozwala, oraz uwzględnić w miarę możliwości jego rozsądne życzenia.

99

Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązki i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka, z poszanowaniem jego godności i praw.

– § 1. art. 95 KRO

Artykuł 96 ponadto przewiduje, że:

§ 1. **Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim.** Obowiązani są troszczyć się o fizyczny

i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

§ 2. Rodzice, którzy nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych uczestniczą w sprawowaniu bieżącej pieczy nad osobą dziecka i w jego wychowaniu, chyba że sąd opiekuńczy ze względu na dobro dziecka postanowi inaczej.

99

Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka [...].

– § 1. art. 96 KRO

Jednym z podstawowych atrybutów władzy rodzicielskiej jest zatem wychowanie dziecka. Trybunał Konstytucyjny, definiując w 2008 r. pojęcie wychowania, jednoznacznie powiązał je z władzą rodzicielską, odróżniając zarazem wychowanie (przekazywanie przekonań) od edukacji (przekazywanie wiedzy)²¹.

Jak Trybunał Konstytucyjny definiuje wychowanie?

W wyroku TK z dnia 23 czerwca 2008 r. (sygn. P 18/06, pkt 4.4.1) czytamy, że:

- Wychowanie jako pojęcie konstytucyjne jest uwzględnione w art. 48 i art. 53 ust. 3 Konstytucji, w którym sformułowane jest prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, zwłaszcza religijnymi.

21 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2008 r., sygn. P 18/06 (Dz. U. z 2008 r. Nr 119, poz. 770).

- Z przepisów tych wyraźnie wynika, że Konstytucja reguluje tylko jeden, «światopoglądowy» aspekt wychowywania, łączy pojęcie wychowywania z władzą rodzicielską i przyznaje pierwszeństwo wyboru metod i kierunku wychowywania rodzicom.
- **Wychowywanie w rozumieniu tych artykułów «oznacza zaznaczanie i umacnianie w dzieciach określonego światopoglądu, przekonań, systemu wartości, zasad obyczajowych, moralnych i etycznych – przez świadomą działalność rodziców»** – albo – na gruncie art. 53 ust. 3 Konstytucji – wybrane przez nich instytucje np. szkoły czy związki wyznaniowe.
- **Nie obejmuje ono natomiast wychowania jako dbałości o prawidłowy rozwój fizyczny i intelektualny (edukację),** z czym wiąże się troska o materialne warunki egzystencji dziecka – obowiązki rodziców w tym zakresie są zakotwiczone w innych przepisach Konstytucji: art. 70-72, art. 18 oraz w pewnym sensie także art. 68 ust. 3, art. 70, art. 71 oraz art. 69.

99

Konstytucja [...] łączy pojęcie wychowywania z władzą rodzicielską i przyznaje pierwszeństwo wyboru metod i kierunku wychowywania rodzicom. – fragment wyroku TK z dnia 23 czerwca 2008 r.



5. Ustawowe gwarancje władzy rodzicielskiej w szkole – zasada pierwszeństwa wychowawczego rodziców

Podstawowym aktem prawnym zawierającym gwarancje władzy rodzicielskiej w szkole jest ustawa Prawo oświatowe²². Większość z tych gwarancji została uwzględniona już wcześniej w przepisach poprzedniej ustawy o systemie oświaty w drodze nowelizacji, która weszła w życie wraz z początkiem roku szkolnego 2007–2008²³. Nałożyła ona na szkoły publiczne prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego obowiązek powoływania rad rodziców (reprezentujących ogół rodziców uczniów), które wcześniej funkcjonowały jedynie fakultatywnie, a także

22 Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737).

23 Ustawa z dnia 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 80, poz. 542).

przyznała radom rodziców kompetencję uchwalania programu wychowawczego szkoły w porozumieniu z radą pedagogiczną oraz uzależniła od pozytywnej opinii rady rodziców dopuszczanie organizacji zewnętrznych do prowadzenia zajęć w szkole.

Projektodawca wyraźnie wskazywał w uzasadnieniu nowelizacji z 2007 r., że „nowe rozwiązanie, polegające na wzmocnieniu statusu reprezentacji rodziców jako organu szkoły, powinno przyczyniać się do **zbliżania postaw rodziców i szkoły prezentowanych w procesach dydaktycznych i wychowawczych** oraz jednocześnie odchodzenia rodziców od spojrzenia na szkołę jako instytucję, której powierza się dzieci w oczekiwaniu i wymaganiu jak najlepszych efektów kształcenia i wychowania. [...] Projektowane zmiany w zakresie wzmocnienia kompetencji i usprawnienia zasad działania rady rodziców jako organu szkoły przyczynią się do **budowania płaszczyzny porozumienia pomiędzy nauczycielami i rodzicami, korzystnie wpływając tym samym na wychowanie młodych ludzi.** [...] Ważne wydaje się bowiem nie tylko **zbliżenie środowisk rodziców i nauczycieli**, ale także doskonalenie wiedzy i umiejętności rodziców z zakresu funkcjonowania i zarządzania oświatą, co będzie kolejnym krokiem w procesie uspołeczniania zarządzania szkołami i placówkami publicznymi w Polsce”²⁴.

Jakie indywidualne gwarancje korzystania przez Ciebie z władzy rodzicielskiej daje Ci Prawo oświatowe?

Zgodnie z przepisami Prawa oświatowego:

- **możesz złożyć wniosek o spełnianie przez Twoje dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą**

²⁴ Druk nr 1277 Sejmu V kadencji, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki5ka.nsf/wgdruku/1277>, s. 14–17 uzasadnienia projektu.

(w ramach edukacji domowej). Stanowi o tym art. 37 ust. 1: „Na wniosek rodziców dyrektor [...] szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko [...] obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą”;

- **dyrektor szkoły ma obowiązek współpracować z rodzicami** na podstawie art. 68 ust. 6: „Dyrektor szkoły lub placówki w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z [...] rodzicami”;
- **organ prowadzący szkołę ma obowiązek zawiadomić rodziców o planowanej zmianie siedziby szkoły – co do zasady z trzymiesięcznym wyprzedzeniem.** Przewiduje to art. 90a ust. 3: „Organ prowadzący szkołę lub placówkę publiczną, po zawiadomieniu rodziców uczniów albo uczniów pełnoletnich, składa wniosek o zmianę zezwolenia na założenie szkoły lub placówki publicznej, w zakresie odpowiednio siedziby szkoły lub placówki lub utworzenia innej lokalizacji prowadzenia przez nią zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, nie później niż na 3 miesiące przed planowanym dniem zmiany siedziby lub utworzenia innej lokalizacji prowadzenia zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych”.

99

Na wniosek rodziców **dyrektor** [...] szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej, do której dziecko zostało przyjęte, **może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko [...] obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą** – art. 37 ust. 1

Prawa oświatowego

Jakie gwarancje korzystania przez Ciebie z władzy rodzicielskiej za pośrednictwem rady rodziców przyznaje Ci Prawo oświatowe oraz Karta Nauczyciela?

Zgodnie z Prawem oświatowym rada rodziców:

- **ma prawo wypowiedzieć swoją opinię dotyczącą tego, czy szkoła powinna prowadzić eksperyment pedagogiczny** polegający na modyfikacji istniejących lub wdrożeniu nowych działań w procesie kształcenia przy zastosowaniu nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych, metodycznych lub wychowawczych, w ramach których są modyfikowane warunki, organizacja zajęć edukacyjnych lub zakres treści nauczania (art. 45 ust. 9);
- **obowiązkowo deleguje dwóch przedstawicieli do zasiadania w komisji konkursowej na stanowisko dyrektora szkoły** (art. 63 ust. 14 pkt 2 lit. b);
- **ma prawo wnioskować o powołanie rady szkoły, w skład której wchodzi przedstawiciele nauczycieli, rodziców i uczniów, do której kompetencji należy między innymi uchwalanie statutu szkoły, będącego wewnętrznym aktem prawnym szkoły mającym istotny wpływ na jej funkcjonowanie, sposób realizacji jej zadań i celów, a także na prawa i obowiązki uczniów** (art. 81 ust. 13);
- **może występować do dyrektora i innych organów szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły lub placówki** (art. 84 ust. 1);
- **uchwala w porozumieniu z radą pedagogiczną (w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego) program wychowawczo-profilaktyczny szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26 (art. 84 ust. 2 pkt 1);**

- opiniuje program i harmonogram poprawy efektywności kształcenia lub wychowania szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 56 ust. 2 (art. 84 ust. 2 pkt 2);
- opiniuje projekt planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły (art. 84 ust. 2 pkt 3);
- może wspierać działalność statutową szkoły lub placówki (na przykład poprzez organizację dodatkowych zajęć, warsztatów, dla uczniów) dzięki uprawnieniu do gromadzenia funduszy z dobrowolnych składek rodziców oraz innych źródeł (art. 84 ust. 6);
- **ma możliwość zablokowania wejścia do szkół wolontariuszy organizacji zewnętrznych – mogą one podjąć działalność w szkole dopiero po wyrażeniu pozytywnej opinii przez radę rodziców** (art. 86 ust. 2);
- ma prawo do złożenia wniosku o **jednolity strój** oraz prawo do złożenia sprzeciwu wobec wprowadzenia takiego stroju (art. 100).

99

Podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców –
art. 86 ust. 2 Prawa oświatowego

Ponadto na podstawie Karty Nauczyciela rada rodziców:

- ma prawo do złożenia **wniosku o ocenę pracy nauczyciela** oraz opinii w postępowaniu w przedmiocie takiej oceny (art. 6a ust. 1 pkt 5 oraz ust. 5 pkt 1 Karty Nauczyciela).



6. Przykładowe działania, które możesz podjąć jako rodzic

1. Śledź aktywnie publiczną dyskusję na temat proponowanych zmian w systemie oświaty i edukacji i zabieraj głos (przez na przykład: podpisywanie petycji on-line, składanie indywidualnych skarg do ministerstwa, do kuratorium, zgłaszanie obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych).
2. Zaangażuj się w życie szkoły, na przykład poprzez regularne śledzenie informacji i komunikatów dyrekcji szkoły na stronie internetowej, udział w szkolnych uroczystościach, w zebraniach rodziców, pełnienie funkcji opiekuna wycieczek.
3. Stwórz listę mailingową lub grupę na komunikatorze (bądź korzystaj z już istniejących) dla wszystkich lub określonej grupy rodziców danej klasy, aby móc na bieżąco i sprawnie wymieniać z nimi informacje lub omawiać sprawy do poruszenia na zebraniu rodziców.
4. Wyrażaj poparcie dla nauczycieli zaangażowanych w obronę moralności, wartości rodziny, małżeństwa (możesz to zrobić

na przykład w formie pisma do dyrektora szkoły lub organu prowadzącego szkołę – najlepiej jednak takie działania podjąć w porozumieniu z nauczycielem).

5. W razie zapowiedzi klasowego wyjścia do kina lub na sztukę teatralną zapoznaj się z filmem (sztuką) lub przynajmniej przeczytaj ich opis oraz opinie na ich temat.
6. Złóż Rodzicielskie Oświadczenie Wychowawcze (patrz załącznik na s. 40).
7. Zorganizuj „Szlachetny Piątek” zamiast „Tęczowego Piątku” w ostatni piątek października (<https://szlachetnypiatek.pl/>).
8. Zaproponuj organizację Balu Wszystkich Świętych zamiast Halloween w okolicy 31 października.
9. Zaproponuj zorganizowanie i sfinansowanie z dobrowolnych składek rodziców wartościowych warsztatów w szkole (przykładowo: <https://www.edukacja-zdrowotna.pl/prawo-jazdy-smartfonem/>).
10. Zaangażuj się w wybory do rady rodziców (zorientuj się, na kogo warto głosować lub zgłoś własną kandydaturę).

Przykładowe działania, które mogą być podjęte w szkole na wniosek rady rodziców:

1. Wprowadzenie w planie wychowawczo-profilaktycznym szkoły przepisu, zgodnie z którym: „szkoła, realizując swoje cele i zadania wynikające z przepisów prawa, uwzględnia potrzebę kształtowania i wzmacniania u uczniów poczucia tożsamości narodowej (zob. art. 98 ust. 1 pkt 4 Prawa oświatowego), poszanowania dla chrześcijańskiego dziedzictwa Narodu (zob. preambuła Konstytucji RP oraz preambuła Prawa oświatowego) oraz tworzenie, w sposób adekwatny do wieku i rozwoju uczniów, środowiska przyjaznego wartościom wyrażonym w art. 18 Konstytucji RP, tj. małżeństwa,

jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa”.

2. Wprowadzenie w statucie szkoły zapisu: „udział ucznia w zajęciach prowadzonych lub współprowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737), jak również udział w prowadzonych badaniach, w tym badaniach ankietowych, w szczególności dotyczących zdrowia psychicznego uczniów, wymaga każdorazowo pisemnej zgody rodziców ucznia”.
3. Wprowadzenie w statucie szkoły zapisu, zgodnie z którym wybór podręczników przez nauczycieli konsultowany jest z radą rodziców, jeszcze przed przedstawieniem propozycji podręczników dyrektorowi szkoły.
4. Wprowadzenie w statucie szkoły zapisu, zgodnie z którym umieszczanie w przestrzeni szkolnej informacji o „telefonach zaufania” dla uczniów, prowadzonych przez organizacje zewnętrzne, konsultowane jest z radą rodziców i wymaga jej akceptacji.
5. Umieszczenie zajęć z przedmiotu edukacji zdrowotnej na początku albo na końcu zajęć.

Nie chcesz, żeby Twoje dziecko brało udział w zajęciach edukacji zdrowotnej?

Aby uczeń niepełnoletni nie brał udziału w zajęciach edukacji zdrowotnej, jego **rodzice muszą złożyć dyrektorowi szkoły pisemną rezygnację z udziału ucznia w zajęciach, co należy uczynić w terminie do 25 września**; warto jednak nie zwlekać do ostatniego dnia, a także przygotować kopię oświadczenia dla siebie, na której, przy okazji składania oryginału, przybita zostanie pieczęć szkoły z datą złożenia).

Wzór rezygnacji znajdziesz na s. 39.

Dowiedz się więcej

Szczegółowe omówienie praw przysługujących rodzicom (indywidualnie lub za pośrednictwem rady rodziców) w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci, zostało przygotowane przez Fundację Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris między innymi w następujących opracowaniach, publicznie dostępnych w Internecie. Zachęcamy do ich uważnej lektury:

Jak obronić bożonarodzeniowe tradycje w szkole i przedszkolu (2017)



Jasełka na cenzurowanym. Jak obronić bożonarodzeniowe tradycje w szkole i przedszkolu, https://ordoiuris.pl/pliki/jaselka_Ordo_Iuris.pdf. Por. także M. Olszówka, *Opinia prawna o zgodności z prawem wystawiania jasełek i śpiewania kołęd w szkole i przedszkolu*, 12 grudnia 2017 r., <https://ordoiuris.pl/wolnosc-religii-w-szkole/opinia-prawna-o-zgodnosci-z-prawem-wystawiania-jaselek-i-spiewania-koled-w-M-Olszowska-K-Dyda-Opinia-prawna-w-sprawie-konstytucyjnej-i-ustawowej-ochrony-prawa-do-organizacji-spotkan-swiatecznych-w-formie-Wigilii-Ordo-Iuris> oraz jasełek w szkołach publicznych, 19 grudnia 2018 r., <https://ordoiuris.pl/wolnosc-religii-w-szkole/opinia-prawna-w-sprawie-konstytucyjnej-i-ustawowej-ochrony-prawa-do-organizacji-spotkan-swiatecznych-w-formie-Wigilii-Ordo-Iuris> oraz Ł. Bernaciński, *Opinia prawna w sprawie ekspozycji krzyży w szkole na wniosek grupy osób*, 5 listopada 2019 r., <https://ordoiuris.pl/edukacja/opinia-prawna-w-sprawie-ekspozycji-krzyzy-w-szkole-na-wniosek-grupy-osob>.

Informator Chrońmy dzieci! Jak powstrzymać wulgarną edukację seksualną w szkole (najnowsze wydanie z 2020 r.)



Chrońmy dzieci! Jak powstrzymać wulgarną edukację seksualną w szkole, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/ulotka_20210831.pdf.

Przewodnik Prawa rodziców w szkole (najnowsze wydanie z 2021 r.)



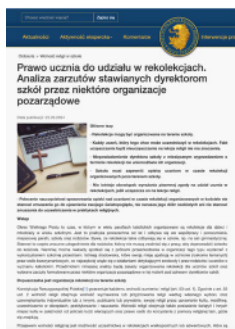
R. Dorosiński, K. Dydą, T. Zych, *Prawa rodziców w szkole. Przewodnik*, Warszawa 2021, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/PRAWA_RODZICOW%CC%81W_W_SZKOLE_2023_0.pdf.

Przewodnik w infografikach Prawa rodziców w szkole (najnowsze wydanie z 2022 r.)



Prawa rodziców w szkole. Przewodnik w infografikach, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/Przewodnik_infografiki.pdf.

Analiza Prawo ucznia do udziału w rekolekcjach (2024)



Ł. Bernaciński, M. Puzio, *Prawo ucznia do udziału w rekolekcjach. Analiza zarzutów stawianych dyrektorom szkół przez niektóre organizacje pozarządowe*, 23 marca 2024 r., <https://ordoiuris.pl/wolnosc-religii-w-szkole/prawo-ucznia-do-udzialu-w-rekolekcjach-analiza-zarzutow-stawianych>.

Poradnik dla rodziców i uczniów. Jak ustrzec dziecko przed Tęczowym Piątkiem (2024)



Jak ustrzec dziecko przed Tęczowym Piątkiem? Poradnik dla rodziców i uczniów, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/Teczowy_piątek_0.pdf.

Poradnik Edukacja seksualna kontra prawa rodziców (2025)



Edukacja seksualna kontra prawa rodziców, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/Edukacja_seksualna_kontra_prawa_rodzicow_2.pdf.

[illegible]

38

.....
Miejscowość i data

.....
Imię i nazwisko rodzica (rodziców) / prawnego opiekuna (prawnych opiekunów)

Dyrektor Szkoły Podstawowej nr...
/ Liceum Ogólnokształcącego nr...

Oświadczam(y), że nasz syn / nasza córka, uczęszczający(-a)
do klasy, w roku szkolnym 2025/2026 nie będzie uczestniczył(a) w zajęciach
edukacji zdrowotnej.

.....
*Miejsce na potwierdzenie otrzymania oświadczenia
przez szkołę/przedszkole lub placówkę*

.....
*Podpis czytelny rodzica (rodziców) /
prawnego opiekuna (prawnych opiekunów)*

.....
Imię i nazwisko rodzica (rodziców) / prawnego opiekuna (prawnych opiekunów)

.....
Imię i nazwisko dziecka, data urodzenia

.....
Nazwa szkoły/przedszkola lub placówki

RODZICIELSKIE OŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Oświadczam, że udział mojego dziecka w zajęciach, warsztatach, spotkaniach, badaniach, prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w szkole lub przez podmioty objęte zakresem art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm., dalej: „PrOśw”), na których poruszane będą tematy:

- edukacji seksualnej, profilaktyki ciąży i chorób przenoszonych drogą płciową,
- pojęć płci psychicznej kulturowej lub społecznej (gender), tożsamości płciowej, problemów równości, tolerancji, różnorodności w odniesieniu do seksualności i płciowości (w tym w ramach akcji „Tęczowy piątek” i jej podobnych),
- przeciwdziałania dyskryminacji lub wykluczeniu w odniesieniu do seksualności lub płciowości, przeciwdziałania przemocy w powiązaniu z tematyką seksualności, płciowości lub rodziny, przeciwdziałania tzw. mowie nienawiści,
- afirmacji stylu życia grup definiujących się w oparciu o pojęcia „ekspresji seksualnej”, „orientacji seksualnej” lub „tożsamości płciowej”, w tym działań wiążących się z udziałem uczniów/wychowanków w wydarzeniach skupionych na afirmacji różnic wynikających z preferencji seksualnych,

a ponadto udział w zorganizowanych wyjściach do kina, teatru lub wystawienie mojego dziecka w inny sposób na odbiór treści, o których mowa w powyższym wyliczeniu,

wymaga każdorazowo mojej odrębnej zgody, wyrażonej na piśmie, po przedstawieniu programu i treści tych działań oraz informacji na temat prowadzącego je podmiotu.

Ponadto sprzeciwiam się ewentualnemu nakłanianiu mojego dziecka do używania wobec poszczególnych uczniów/wychowanków lub pracowników szkoły/przedszkola zaimek oraz imion właściwych dla płci przeciwnej niż rozpoznana przy urodzeniu i wynikająca z aktu stanu cywilnego płeć danego ucznia/wychowanka lub pracownika szkoły/przedszkola, jak również stosowaniu takich zaimek bądź imienia wobec mojego dziecka.

Podstawą prawną mojego oświadczenia jest konstytucyjna gwarancja prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji RP), znajdująca uszczegółowienie w konstytucyjnej normie potwierdzającej prawo rodziców do wychowania i nauczania moralnego oraz religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami (art. 53 ust. 3 Konstytucji RP). Gwarancje te znajdują odzwierciedlenie w ustawowej zasadzie pomocniczej roli szkoły/przedszkola w wychowaniu dzieci (art. 1 pkt. 2 w zw. art. 4 pkt 1 PrOśw), zasadzie umożliwiania uczniom/wychowankom podtrzymywania ich tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej (art. 98 ust. 1 pkt 4 w zw. art. 4 pkt 1 PrOśw), zakazie władczego ingerowania organu prowadzącego szkołę/przedszkole w jej działalność dydaktyczno-wychowawczą (art. 58 w zw. z art. 57 ust. 4 w zw. art. 4 pkt 1 PrOśw) oraz prawie i obowiązku rodziców do wychowania dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską i kierowania nim (art. 96 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Dodatkowo wskazuję na treść art. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych.

Naruszenie powyższych norm i wytycznych, w tym zaniechanie przez szkołę przedstawienia określonych informacji lub uzyskania pisemnej zgody rodzica, może stanowić naruszenie art. 23 Kodeksu cywilnego, wyrażającego zasadę ochrony dóbr osobistych (w tym więzi rodzinnej oraz prawa do wychowywania dzieci w zgodzie z własnymi przekonaniami), a także podstawę do wszczęcia stosownych procedur przewidzianych prawem.

Niniejsze oświadczenie dotyczy zarówno bieżącego roku szkolnego, jak i następnych lat szkolnych.

.....
Miejsce na potwierdzenie otrzymania oświadczenia
przez szkołę/przedszkole lub placówkę

.....
Podpis czytelny rodzica (rodziców) /
prawnego opiekuna (prawnych opiekunów)

Autorzy

Nikodem Bernaciak

Marek Puzio

Redakcja językowa

Agnieszka Bernacińska

Monika Radecka

Opracowanie graficzne, skład i łamanie

Ursines – Agencja Kreatywna. Błażej Zych

www.ursines.pl

Wydawca

Wydawnictwo Naukowe Instytutu na rzecz Kultury Prawnej

Ordo Iuris

ul. Zielna 39, 00-108 Warszawa

www.ordoiuris.pl

ISBN (e-book) 978-83-68211-74-0

Cataloging-in-Publication (CIP) – Biblioteka Narodowa

Władza rodzicielska w Polsce - Twoje prawa

i obowiązki jako Rodzica / Nikodem Bernaciak,

Marek Puzio. - Warszawa : Instytut na Rzecz

Kultury Prawnej Ordo Iuris, copyright 2025

© Copyright 2025 by Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej

Ordo Iuris



WSPARCIE DARCYŃCÓW

Instytut Ordo Iuris jest fundacją i zakres naszej aktywności jest ściśle uzależniony od funduszy, które pozyskamy na działalność statutową. Ceniąc sobie niezależność, nie korzystamy ze środków publicznych i grantów, których pozyskanie mogłoby ją ograniczać. Naszą działalność prowadzimy tylko dzięki hojności naszych Darczyńców, zwłaszcza tych, którzy wspierają nas regularnie co miesiąc w ramach Kręgu Przyjaciół (więcej na: www.przyjaciele.ordoiuris.pl)

RAZEM MOŻEMY REALNIE WPŁYWAĆ NA RZECZYWISTOŚĆ!

DAROWIZNĘ MOŻNA PRZEKAZAĆ NA KONTO

32 1160 2202 0000 0002 4778 1296

Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
ul. Zielna 39, 00-108 Warszawa
oraz za pomocą przelewów internetowych
Tpay i PayPal (szczegóły na stronie www.ordoiuris.pl)



ordoiuris.pl



[/ordoiuris](https://www.facebook.com/ordoiuris)



[@ordoiuris](https://twitter.com/ordoiuris)



[/ordoiuris](https://www.youtube.com/ordoiuris)



[/ordo.iuris](https://www.instagram.com/ordo.iuris)

ISBN 978-83-68211-74-0

